

آفتاب حقوقی

اولین هفته نامه حقوقی کشور

خاطراتی
از استاد
امیرناصر کاتوزیان

سه شنبه ۵ دی ماه ۱۴۰۲ ● سال دوم ● شماره ۴۴ (آفتاب حقوقی به همراه روزنامه سراسری آفتاب بزد) صفحه ۳

سرمقاله

تفاوت شرکت های مدیریت صادرات با شرکت های تجاری صادراتی

پیشرفت های اقتصادی و صنعتی در چند دهه اخیر، نیاز به دستیابی به بازارهای جدید و افزایش چشمگیر رقابت های بین المللی سبب گشته تا حضور در این بازارها با توجه به روابط حاکم بر آن ها از پیچیدگی خاصی برخوردار گردد. حضور مداوم در بازارهای بین المللی برای بسیاری از کشورها از جنبه های سیاسی و اقتصادی دارای اهمیت حیاتی بوده و بقا و یا عدم بقای این گونه کشورها منوط به این امر مهم می باشد. از این نظر با توجه به پیچیدگی امر و وجود رقابت های فزاینده، دقت و تصمیم گیری مطلوب و اتخاذ سیاست های مناسب در سطوح مختلف ضروری گشته است. یکی از ابزارهایی که در بسیاری از کشورها از آن برای توسعه صادرات بنگاه های کوچک و متوسط استفاده می شود استفاده از واسطه های صادراتی می باشد. واسطه های صادراتی شرکت های تخصصی هستند که محصولات داخلی و خدمات را به نمایندگی از تولیدکنندگان صنعتی، گروه های کشاورزی و توزیع کنندگان در بازارهای خارجی بازاریابی می نمایند. چنین واسطه هایی عموماً به منظور پیگیری یکی از دو الگو یا استراتژی تجاری یا ترکیبی از هر دو تأسیس می گردند. یکی از این استراتژی ها به عنوان شرکت مدیریت صادرات (EMC) و دیگری به عنوان شرکت تجاری صادراتی (ETC) شناخته می شوند.

دکتر فرشید فرحناکیان
عضو هیئت مدیره
کانون وکلای مرکز

۱) شرکت های مدیریت صادرات

شرکت مدیریت صادرات یکی از انواع واسطه های صادراتی (Export Intermediaries) است که برای کمک به بنگاه های اقتصادی در جهت ورود به بازارهای جهانی ایفای نقش می کند. این شرکت ها بسته به شرایط و نیاز می توانند مدیریت تمام یا بخشی از فعالیت های صادراتی بنگاه های اقتصادی مخصوص بنگاه های کوچک و متوسط را به عهده بگیرند. این شرکت ها در آمریکا با نام Export Management Company در اروپا به نام House Trading در ژاپن و کشورهای جنوب شرقی آسیا با نام Company trading General یا سوگوشوشا شناخته می شوند این واسطه ها ولی در تمام دنیا خدمات تقریباً مشابهی را ارائه می دهند. شرکت مدیریت صادرات یک شرکت کاملاً مستقل می باشد که مانند یک دپارتمان انحصاری فروش صادراتی برای صادرکننده ها عمل می کند. یک شرکت مدیریت صادرات معمولاً یک قرارداد رسمی، جهت مدیریت امر صادرات شرکت ها با آن ها می بندد. در بعضی موارد شرکت مدیریت صادرات نمایندگی تمام محصولات خط تولید آن ها را می پذیرد ولی ممکن است همیشه بدین شکل نباشد. معمولاً شرکت مدیریت صادرات حق انحصاری فروش در تمامی بازارهای خارجی را دارد؛ ولی باز ممکن است همیشه این گونه نباشد.

ادامه صفحه ۷

یادداشت ۱

در خصوص معاملات

کمیسیون های ماده ۱۰۰ و ماده ۷۷

سید بهادر بهادری
حقوقدان

براساس ماده ۶ آیین نامه مالی شهرداری ها مصوب ۴۶ کمیسیون مشترک قوه قانون گذاری وقت مقرر شده است که: «سیدگی به پیشنهاد های مربوط به مناقصه یا مزایده به عهده هیأت عالی معاملات شهرداری مرکب از شهردار،

رئیس امور مالی یا حسابداری شهرداری و یک نفر از افراد بصیر و مطلع در معامله مورد نظر به پیشنهاد شهردار و تأیید انجمن شهر ...

صفحه ۵

یادداشت ۲

تشکیل اتحادیه صنفی کشاورزی

نیاز به تأیید وزارت جهاد کشاورزی ندارد

سیدعلی حسینی شیدا
وکیل پایه یک دادگستری

برابر رای اخیر الصدور هیأت عمومی دیوان عدالت اداری که اعلام میدارد، برابر ماده ۷ قانون نظام صنفی کشور مصوب سال ۱۳۸۲ که مقرر می دارد «اتحادیه، شخصیتی حقوقی است

که از افراد یک یا چند صنف که دارای فعالیت یکسان یا مشابه اند، برای انجام دادن وظایف و مسئولیت های مقرر در این قانون تشکیل می گردد» و به موجب ماده ۲۱ همین قانون «در هر شهرستان که واحدهای صنفی با فعالیت های شغلی مشابه یا همگن وجود داشته باشد، افراد صنفی با رعایت این قانون مبادرت به تشکیل اتحادیه می کنند.» نظر به اینکه در موازین قانونی مذکور، حکمی در خصوص لزوم تأیید تشکیل اتحادیه های صنفی توسط نهادهای یا مقاماتی خاص مقرر نشده است، بنابراین تشکیل اتحادیه صنفی کشاورزی منوط نمودن به تأیید وزارت جهاد کشاورزی خلاف قانون می باشد.

یادداشت ۳

بخشودگی های آب بها و کارمزد دفع فاضلاب

نگار کمال
وکیل پایه یک دادگستری

۱- فضاهای اصلی مساجد، حسینیه ها، مؤسسات قرآنی، دارالقرآن ها، حوزه های علمیه، گلزارهای شهدا، امامزاده ها، خانه های عالم روستاها و اماکن مذهبی اقلیت های دینی مصرح در قانون اساسی ...

صفحه ۵

یادداشت ۴

ارائه نظریه جدید پزشکی قانونی

بعد از صدور رأی قطعی

مهديه رعیتی
کارشناس حقوق

سوال : پیرامون ایراد صدمه بدنی غیر عمدی در نتیجه بی احتیاطی در امر رانندگی پرونده ای در مرجع قضایی تشکیل می شود و در نهایت دادگاه تجدید نظر اقدام بصدر حکم بر محکومیت مقصر به پرداخت دیه می نماید...

صفحه ۳

کفالت شخصی پذیرفته می‌شود که ملائت او به تشخیص بازپرس برای پرداخت وجه الکفاله محل تردید نباشد. چنانچه بازپرس ملائت کفیل را احراز نکند، مراتب را فوری به نظر دادستان می‌رساند. دادستان موظف است در همان روز، رسیدگی و در این باره اظهار نظر کند. تشخیص دادستان برای بازپرس الزامی است. در صورت تایید نظر بازپرس توسط دادستان مراتب در پرونده درج می‌شود. تبصره- پذیرش کفالت اشخاص حقوقی با رعایت مقررات این ماده بلامانع است.

خدمات غیرحضوری به سبد خدمات دفاتر الکترونیک قضایی افزوده می‌شود

خواهد بود تا هزینه کمتری به مدیران تحمیل شود. مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی در ادامه درباره پیش‌بینی میزان استقبال مردم از خدمات غیرحضوری دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، گفت: مطابق گزارش‌های مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی سراسر کشور، اکنون علی‌رغم اینکه وکلای دادگستری به خدمات خودکاربری دسترسی دارند اما بعضاً ترجیح می‌دهند که برای انجام امور قضایی به دفاتر مراجعه کنند و این مسأله حاکی از آن است که در دفاتر دقت، توجه و حوصله کافی نسبت به دریافت و ثبت دادخواست‌ها و درخواست‌ها وجود دارد؛ پیش‌بینی ما این است که با توجه به اعتماد مردم به دفاتر و خدمات شایسته‌ی دفاتر، خدمات غیرحضوری موسوم به پناه با رشد تدریجی مواجه خواهد بود و انتظار نداریم که با رشد انفجاری استفاده از خدمات غیرحضوری روبرو شویم.

روحانی‌نیا با تأکید بر توسعه تدریجی استفاده از خدمات غیرحضوری افزود: مطابق رفتارشناسی ایرانیان، مردم بیشتر علاقه‌مند هستند تا امور را به صورت حضوری پیگیری کنند و لذا لازم است تا پیش‌بینی مناسب برای استفاده از خدمات غیرحضوری توسط مردم، از جمله اطلاع‌رسانی و ابزارهای تشویقی فراهم شود؛ بنابراین توسعه خدمات غیرحضوری مستلزم فرهنگ‌سازی در این خصوص است.

مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی تصریح کرد: مجموع خدمات الکترونیک قضایی حضوری و غیرحضوری در قالب یک بسته خدماتی ارائه می‌شود تا مراجعان بنا به نوع وضعیت خود بتوانند از این خدمات بهره‌مند شوند؛ هرچند برای استفاده از خدمات غیرحضوری مشوق‌هایی از جمله ارزان‌تر بودن خدمات در نظر گرفته شده است.

بر اساس این گزارش، خانواده بزرگ کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی با شعار «دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، از مردم برای مردم» در حدود بیش از ۱۲۰۰ دفتر با نیروهای متعهد و متخصص در سراسر کشور، در تحقق «قوه قضاییه هوشمند در تراز انقلاب اسلامی» در همکاری با مرکز آمار و فناوری اطلاعات دستگاه قضایی، همواره مشغول خدمت‌رسانی به عموم مردم شریف ایران اسلامی است.

غیرحضوری دفاتر، حضور مجازی مدیر دفتر به عنوان حلقه واسط بین مردم و دستگاه قضایی است؛ به این معنا که مردم می‌توانند بدون مراجعه حضوری، دفتر مورد نظر خود برای دریافت خدمات غیرحضوری را انتخاب و درخواست‌های خود را از منزل یا محل کار و از طریق سامانه «پناه» ارسال کنند.

روحانی‌نیا افزود: دفتر خدمات الکترونیک قضایی پس از دریافت درخواست و مدارک از سامانه «پناه»، اگر نیاز به اصلاح داشته باشد، اصلاحات را انجام می‌دهد و بعد از تأیید متقاضی، مدارک را برای مرجع قضایی دارای صلاحیت ارسال می‌کند.

مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی درباره تعرفه خدمات غیرحضوری دفاتر گفت: براساس تدابیر ریاست محترم قوه قضاییه، هزینه خدمات غیرحضوری ارزان‌تر از خدمات حضوری است. روحانی‌نیا با اشاره به مزایای خدمات غیرحضوری دفاتر خدمات الکترونیک قضایی اضافه کرد: مردم هزینه رفت و آمد، ترافیک و زحمات و مخاطرات آن را متحمل نمی‌شوند ضمن اینکه بابت دریافت خدمات نیز هزینه کمتری پرداخت می‌کنند.

وی درباره مقرون به صرفه بودن خدمات غیرحضوری برای مدیران دفاتر نیز اظهار داشت: در این طرح به تدریج هزینه‌های ثابت و جاری دفاتر خدمات الکترونیک قضایی نیز کاهش می‌یابد؛ بنابراین مطابق برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته، در صورت استقرار کامل سامانه «پناه» در دفاتر، بخشی از مقررات پس از اخذ مجوزهای لازم برای مدیران دفاتر نیز تسهیل خواهد شد از جمله اینکه کاربران دفاتر می‌توانند به صورت دورکاری فعالیت داشته باشند و یا اینکه مساحت دفتر نیز قابل بررسی مجدد

مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی درباره ارائه خدمات غیرحضوری گفت: با برنامه‌ریزی صورت گرفته و تلاش‌های تیم فنی کانون، سامانه «پناه» به عنوان یک سامانه‌ای که زیرساخت لازم برای ارائه خدمات غیرحضوری دفاتر را به مردم فراهم می‌کند، ایجاد شد.

حسن روحانی‌نیا؛ مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی اظهار کرد: یک دهه از فعالیت دفاتر خدمات الکترونیک قضایی می‌گذرد و در این مدت یک دوره تاسیس و یک دوره تثبیت را تجربه کرده‌اند و به نظر می‌رسد که اکنون موعد آن است که بسته خدمات در دفاتر خدمات الکترونیک قضایی تکمیل شود و توسعه یابد.

روحانی‌نیا با اشاره به ارائه خدمات متنوع برای اقشار مختلف جامعه در دفاتر گفت: تاکنون برای اقشار مختلف اجتماعی برنامه‌ریزی خدمت داشتیم از جمله برای محرومان و افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی کشور طرح مواسات اجرا شده است.

وی ادامه داد: طرح خدمات جهادی برای افراد محروم حاشیه کشور اجرا شده است همچنین برای افراد سالخورده، ایثارگران و معلولین نیز خدمات سیار تعریف شده است و اکنون وقت آن است تا برای افرادی که امکان دریافت خدمات غیرحضوری دفاتر را دارند تدارک لازم را ببینیم.

مدیرعامل کانون دفاتر خدمات الکترونیک قضایی درباره ارائه خدمات غیرحضوری توضیح داد: از اوایل سال جاری مطابق برنامه‌ریزی‌ها، نیاز به یک سامانه ارائه خدمات غیرحضوری احساس شد؛ بنابراین کانون با برنامه‌ریزی صورت گرفته و تلاش‌های تیم فنی کانون، سامانه «پناه» به عنوان یک سامانه‌ای که زیرساخت لازم برای ارائه خدمات غیرحضوری دفاتر را به مردم فراهم می‌کند، ایجاد شد.

روحانی‌نیا درباره تفاوت خدمات غیرحضوری دفاتر با خدمات خودکاربری گفت: در خودکاربری یک حقوقدان در کنار مردم برای ارائه خدمات و پذیرش درخواست‌های آنان وجود ندارد و البته گمان می‌کنیم که این نوع خدمات ممکن است در دراز مدت مشکلاتی را برای مردم ایجاد کند اما نقطه قوت خدمات

یادداشت حقوقی

افترا یا تهمت به چه معنا است؟

دکتر امیر مهدی صالحی مقدم

ممکن است شخصی با سخنرانی در یک جمع، چاپ یک مطلب در مجله یا روزنامه و یا حتی با فرستادن یک پیام این کار را انجام دهد. اما

این پایان راه نیست! برای این‌که بتوان گفت کسی مرتکب جرم افترا شده‌است، علاوه بر نسبت دادن یک عمل مجرمانه به یک شخص، رکن دیگری هم لازم است و آن رکن این است که این شخص نتواند درستی حرف خود را اثبات کند و این امر نشان دهد که فرد می‌داند طرف مقابل او بی‌گناه است. فرض کنید شخصی در یک دعوا به دوست خود نسبت کلاهبرداری خاصی را می‌دهد. در این حالت زمانی می‌توان گفت او مرتکب جرم افتراء شده‌است که نتواند ثابت کند دوستش واقعاً کلاهبردار است و هم‌چنین علم و آگاهی او نسبت به بی‌گناه بودن مخاطب ثابت شود. پس اگر توانست کلاهبردار بودن دوست خود را با

دلیل و مدارک در دادگاه ثابت کند، نمی‌توان او را مجرم دانست.

مجازات تهمت‌زنندگان مطابق ماده ۶۹۷ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ یک ماه تا یک سال حبس و تا ۷۴ ضربه شلاق بود. این مجازات در سال ۱۳۹۹ به موجب قانون «کاهش مجازات حبس تعزیری» تغییر یافت. در حال حاضر مطابق این قانون، مجازات افترا یا تهمت، بیش از ۲۰ میلیون ریال تا ۸۰ میلیون ریال جزای نقدی است.

افترای عملی گاهی اوقات تهمت و افترا با انجام یک عمل صورت می‌گیرد. به این نحو که یک شخص با این هدف که دیگری را متهم به ارتکاب جرمی کند، اشیائی را در منزل، محل کار یا در میان وسایل متعلق به او قرار می‌دهد که اگر این وسایل نزد هر کسی پیدا شود، موجب محکومیت او خواهد شد. برای مثال حمل‌کردن مشروبات الکلی جرم است. حالا فرض کنید که شخصی مقداری مشروبات الکلی در کیف یا منزل یا محل کار شخصی دیگر قرار داده و سپس به پلیس خبر می‌دهد که این شخص در حال حمل مشروبات الکلی می‌باشد. اگر این شخص با انجام این کار تحت تعقیب قرار بگیرد، پس از اینکه بی‌گناهی‌اش در دادگاه اثبات شد، قرارداده‌ی مشروبات الکلی طبق ماده ۶۹۹ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۵ به جرم افترا به تحمل شش ماه تا سه سال حبس و یا تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد

افترا و تهمت دو کلمه‌ی تقریباً هم‌معنی هستند و به عنوان یک رفتار توسط قانون‌گذار جرم‌انگاری شده‌اند. اگر فردی بدون دلیل و

مدرک و با علم به بی‌گناه بودن یک شخص، به او جرمی را نسبت دهد، مرتکب جرم افترا شده و با مجازاتی که قانون‌گذار برای آن در نظر گرفته‌است، روبرو خواهد شد.

شاید در جریان زندگی روزمره خود، بارها با این دو واژه مواجه شده باشیم. افترا و تهمت دو کلمه‌ی تقریباً هم‌معنی هستند و به عنوان یک رفتار توسط قانون‌گذار جرم‌انگاری شده‌اند. جرم‌انگاری و ممنوعیت این رفتارها به این معنا است که اگر شخصی مرتکب آنها شود، با مجازاتی روبرو خواهد شد که قانون‌گذار برای آن در نظر گرفته‌است اما سوال این است که تهمت

یا افترا به چه معنا است؟ و در چه صورت یک شخص بخاطر ارتکاب این جرم به مجازات محکوم خواهد شد؟ با ما همراه باشید تا با هم به پاسخ این پرسش‌ها دست پیدا کنیم.

افترا یعنی نسبت‌دادن یک جرم به دیگری با علم به بی‌گناه بودن او!

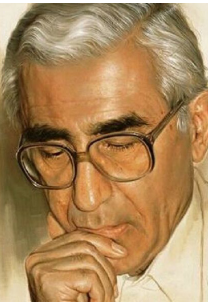
وقتی می‌گوییم که «فلان شخص به من تهمت زد»، منظورمان این است که او انجام کاری را به من نسبت داد که واقعاً آن را انجام نداده‌ام. مثلاً وقتی کسی به ما می‌گوید «تو درباره‌ی فلان موضوع دروغ گفتی» ولی در واقع چنین دروغی را نگفته باشیم، این‌طور گفته می‌شود که او به ما تهمت زده‌است. تعریف کردن افترای که قانون منع کرده هم به همین سادگی است. اگر فردی بدون دلیل و مدرک و با علم به بی‌گناه بودن یک شخص، به او جرمی را نسبت دهد، مرتکب جرم افترا شده‌است. برای مثال اگر شخصی در حین دعوا به دیگری بگوید «تو دوچرخه مرا دزدیده‌ای» یا «تو قاتل فلان شخص هستی»، مرتکب جرم افترا شده‌است. چیزی که در عرف به آن «بُهتان» نیز گفته می‌شود. باید توجه کرد در جرم افترا فرد باید قصد داشته باشد که به طرف مقابل حتماً جرمی را نسبت دهد؛ یعنی واقعاً منظورش این باشد که بخواهد بگوید تو این جرم را انجام داده‌ای. پس اگر فردی به دیگری بگوید «دزد» اما قصدش هتک‌حرمت، تحقیر یا تمسخر او باشد و نه نسبت‌دادن یک جرم، مرتکب جرم دیگری شده‌است که توهین نام دارد. افترا به هر وسیله‌ای می‌تواند تحقق پیدا کند.

اظهارات شهود و مطلعان در صورتجلسه قید می‌شود، سپس متن آن قرائت می‌گردد و به امضاء یا اثر انگشت شاهد یا مطلع می‌رسد و چنانچه از امضاء یا اثر انگشت امتناع یا از ادای شهادت خودداری ورزد یا قادر به انجام آن نباشد، مراتب در صورتجلسه قید می‌شود و تمام صفحات صورتجلسه به امضای بازپرس و منشی می‌گردد.

تبصره - بازپرس مکلف است از شاهد یا مطلع علت امتناع از امضاء یا اثر انگشت یا ادای شهادت را بپرسد و پاسخ را در صورتجلسه قید کند.

خاطرات حقوقی

خاطراتی از استاد امیرناصر کاتوزیان

برگرفته از کتاب «آن سفر کرده» / «دکتر عیسی کشوری»

۲۰

در مورد مسائل کاری با استاد صحبت می‌کردیم. ایشان از من پرسید شما که پروانه کار داری چرا وکالت نمی‌کنی؟ من که بسیار دوست داشتم ایشان همیشه شاد باشد و بخندد به شوخی گفت: استاد ما اریایی هستیم و از دو قوم مهم تشکیل شدیم: مادها و پارتها به همین دلیل است که همه کارهای این سرزمین یا از طریق مادی یا پارتی حل می‌شود، این مسائل با روحیه من سازگار نیست و شغل وکالت بدون اتحاد با این دو اصل تقریباً غیرممکن است.

استاد خندید و گفت: اگر این طور است، من هم بین مردم احساس غربت می‌کنم؛ چون مردم اینجا سه دسته‌اند: اشکانیان که در همه شرایط و مناسبت‌ها، دنبال اشک و عزاداری اند. سامانیان که با اختلاس‌های چند میلیاردی به سر و سامان رسیدند و صفویان که همیشه در صف مرغ و شیر و پنیرند؛ من هم که جزء هیچ کدام از این سه دسته نیستم.

یادداشت حقوقی

تقسیم اموال متوفی

فردی بعد از فوت پدرش بدلیل عدم مراجعه دیگر وراثت جهت تقسیم اموال اقدام به تقدیم دادخواست می‌نماید در جریان رسیدگی به دعوی یکی از وراثت مدعی وجود دینی بر ذمه متوفی میشود (متوفی در زمان حیات تعهد پرداخت مهریه را نموده است)

حال این سوال مطرح است با توجه به موارد فوق آیا امکان تقسیم اموال وجود دارد؟

هادی دهقان
دانشجوی حقوق

پاسخ:

۱- برابر ماده ۸۶۸ قانون مدنی و ماده ۲۲۵ به بعد قانون امور حسبی مصوب ۱۳۱۹، مالکیت ورثه بر ترکه مستقر نمی‌شود؛ مگر پس از ادای حقوق و دیونی که به ترکه متعلق گرفته است؛ لذا دادگاه نمی‌تواند پیش از پرداخت دیون متوفی نسبت به تقسیم ترکه اقدام کند.

۲- چنانچه پس از درخواست تقسیم ترکه، یکی از وراثت مدعی وجود دینی بر ذمه مورث شود؛ مانند آن که زوجه متوفی با ارائه لایحه‌ای منضم به سند رسمی نکاحیه درخواست احتساب مهریه و کسر آن از ماترک متوفی را بنماید، احراز طلب طلبکار مستلزم رسیدگی پس از طرح دعوی مقتضی یا طی مراحل تصفیه ترکه برابر مواد ۲۶۰ و بعد قانون امور حسبی مصوب ۱۳۱۹ است؛ بنابراین، در فرض سؤال که هیچ یک از طرق مذکور اتخاذ نشده است، دادگاه در خصوص رسیدگی به درخواست طلبکار با تکلیفی مواجه نیست

چگونگی تنظیم علت دادخواست طلاق

در همین حین فرید بلند شد و گفت: من با این دختر ازدواج کردم تا آینده‌ام را بسازم. بله من کلی رؤیای قشنگ داشتم اما این زن بلای جان من شده است، همسر من طوری رفتار می‌کند که مجبور شوم با او بد رفتاری کنم. آقای قاضی من طلاق می‌خواهم. طبق قانون حق طلاق با من است و من می‌خواهم طلاق بگیرم چون تحمل رفتارهای او را ندارم. من آدم وسواسی هستم و دوست دارم همه جا و همه چیز تمیز باشد اما او برای لجبازی با من هفته به هفته هم خانه را تمیز نمی‌کند، او حتی میوه‌ها را نشسته در یخچال می‌گذارد. سرویس‌های بهداشتی را هفته‌ای یک بار هم نمی‌شوید. او با این کارها می‌خواهد مرا دیوانه کند.

وقتی اعتراض می‌کنم جلوی فامیل، غریبه، دوست و آشنا مرا مسخره می‌کند و می‌گوید تو بیماری. در این ۶ ماه علاقه‌ام تبدیل به تنفر شده و می‌ترسم اگر بیشتر این زندگی را ادامه دهم کار به جاهای خطرناکی برسد.

قاضی پس از شنیدن حرف‌های زوج جوان آنها را به کلاس‌های مشاوره هدایت کرد و قرار شد بعد از ۲ ماه اگر مشکلاتشان حل نشد حکم طلاق را صادر کند.

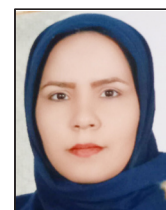
نگاه کارشناس

متأسفانه سن کم، لجبازی‌های کودکانه، نبود شناخت کافی قبل از ازدواج و انتخاب هیجانی و احساسی از عوامل اصلی ایجاد تنش و مشکلات این زوج جوان است.

امیر حسین صفدری کارشناس حقوقی گفت: آنها مدت‌آشنایی کمی داشته‌اند و در آن زمان هم اصلاً راجع به مسائل مهم زندگی مشترک حرفی نزناده‌اند تا از نقاط قوت و ضعف هم شناختی پیدا کنند و از طرفی هم چون سن آنها کم است قدرت تحلیل و درک متقابل از خواسته‌ها و مشکلات یکدیگر ندارند و به جای اینکه مشکلات خود را با گفت‌وگو و معاشرت و تفاهم حل کنند، سعی دارند با لجبازی‌های کودکانه یکدیگر را اذیت کنند. در زندگی مشترک تنها راه حل برای حل مشکلات گفتگوی محترمانه به همراه درک متقابل و از و گذشتگی است و لجبازی سبب ایجاد مشکلات بیشتری می‌شود. / ایران

یادداشت حقوقی

ارائه نظریه جدید پزشکی قانونی بعد از صدور رأی قطعی

مهديه رعیتی
کارشناس حقوق

سوال: پیرامون ایراد صدمه بدنی غیر عمدی در نتیجه بی احتیاطی در امر رانندگی پرونده‌ای در مرجع قضایی تشکیل می‌شود و در نهایت دادگاه تجدید نظر اقدام بصدور حکم بر محکومیت مقصر به پرداخت دیه می‌نماید و پس از ارسال پرونده به واحد اجرای احکام کیفری جهت اجرای حکم شاکی پرونده گواهی پزشکی قانونی جدیدی را ارائه می‌کند که در دیات در نظر گرفته شده قبلی تغییر ایجاد شده است که در زمان صدور رأی وجود نداشته است؛ اما مرتبط با حادثه است. حال تصمیم دادگاه در این مورد چه خواهد بود؟

پاسخ: نظر به این که قبلاً در مورد رفتار مجرمانه مقصر حادثه رانندگی از مرجع ذیصلاح کیفرخواست صادر شده و دادگاه رسیدگی کرده است، لذا موجهی برای تشکیل پرونده جدید در دادسرا وجود ندارد؛ و همانطور که اداره حقوقی قوه قضاییه در پاسخ استعلام اعلام داشتند از آن جا که وضعیت جدید ناشی از همان رفتار مجرمانه قبلی است، دادگاه صادرکننده رأی قطعی با صدور رأی تکمیلی برای وضعیت حادث یا کشف شده جدید که منتسب به همان رفتار مجرمانه قبلی است، نسبت به تعیین دیه یا ارزش اقدام نموده و رأی خود را صادر می‌کند.

یادداشت حقوقی

با صلح عمری بهتر آشنا شویم

فاطمه مسموئی نسب
دانشجوی حقوق

در وصیت افراد تنها می‌توانند تا یک سوم اموال خود را برای بعد از فوت خود وصیت کنند. مابقی اموال بر اساس قانون ارث تقسیم می‌شود. به همین دلیل کسانی که مایل اند تمام اموال را منتقل کنند باید سند رسمی انتقال تنظیم کنند. در توافق صلح عمری، مالک علاوه بر اینکه می‌تواند تمام مال را منتقل کند، ضمن انتقال سند حق استفاده از مال را تا پایان عمر برای خودش حفظ می‌کند. می‌توانیم صلح عمری را به دو روش انجام دهیم:

۱) صلح عمری با سند عادی:

صلحنامه ممکن است بین طرفین و بدون مراجعه به دفتر اسناد رسمی، منعقد شود. یعنی طرفین توافق‌اتشان را بر روی یک برگه به صورت دستنویس منعکس کنند. چنین صلح نامه‌ای معتبر است؛ اما چون یک سند عادی محسوب می‌شود، ممکن است مورد ادعای انکار، تردید یا جعل قرار بگیرد.

۲) صلح عمری با سند رسمی:

ممکن است مالک و متصالح با مراجعه به یکی از دفاتر اسناد رسمی اقدام به تنظیم صلح نامه عادی نمایند. با توجه به اینکه چنین صلح نامه‌ای در دفتر اسناد رسمی و توسط سردفتر با رعایت تشریفات قانونی و در حدود صلاحیت او تنظیم می‌شود، یک سند رسمی است. صلح نامه‌ی رسمی نمی‌تواند مورد ادعای انکار و تردید قرار بگیرد و تنها می‌توان ادعای جعل را نسبت به آن مطرح کرد.

• سه‌شنبه ۵ دی‌ماه ۱۴۰۲• سال دوم • شماره ۴۵

ماده ۲۸۳ قانون آیین دادرسی کیفری

پس از صدور کیفر خواست و قبل از ارسال به دادگاه، هر گاه شاکی در جرائم قابل گذشت، رضایت قطعی خود را به دادستان اعلام کند، در صورت وجود پرونده در دادسرا، دادستان از کیفر خواست عدول می کند. در این صورت، قرار موقوفی تعقیب توسط بازپرس صادر می‌شود. در جرائم غیر قابل گذشت، هر گاه شاکی رضایت قطعی خود را اعلام کند، دادستان در صورت فراهم بودن شرایط صدور قرار تعلیق تعقیب، می‌تواند از کیفر خواست عدول و تعقیب را معلق کند و در صورتی که در نتیجه رضایت شاکی نوع مجازات تغییر کند، دادستان از کیفرخواست قبلی عدول و بر این اساس کیفر خواست جدید صادر می‌کند.

دانستنی‌های حقوقی

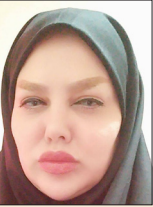
ماده ۲۲۶ قانون آیین دادرسی کیفری

متهمی که در مورد او قرار کفالت یا وثیقه صادر می‌شود تا معرفی کفیل یا سپردن وثیقه به بازداشتگاه معرفی می‌گردد؛ اما در صورت بازداشت، متهم می‌تواند تا مدت ده روز از تاریخ ابلاغ قرار بازپرس، نسبت به اصل قرار منتهی به بازداشت یا عدم پذیرش کفیل یا وثیقه اعتراض کند. تبصره- مرجع صادر کننده قرار و رئیس یا معاون زندان مکلفند تمهیدات لازم را به منظور دسترسی متهم به افرادی که وی برای یافتن کفیل یا وثیقه گذار معرفی می‌کند، فراهم کنند و هر زمان متهم، کفیل یا وثیقه معرفی نماید هرچند خارج از وقت اداری باشد، درصورت وجود شرایط قانونی، مرجع صادر کننده قرار یا قاضی کشیک مکلف به پذیرش آن هستند.

یادداشت‌حقوقی

چه افرادی از پرداخت حق انشعابات

آب و فاضلاب معاف هستند

زهرا رستمی عضو مرکز وکلای قوه قضاییه

۱- افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی کشور و خیرین مسکن ساز
۲-رزمندگان هشت سال دفاع مقدس که حداقل شش ماه سابقه حضور در جبهه داشته اند و جانبازان زیر بیست و پنج درصد جانبازی و آزادگان با کمت‌ر از شش ماه سابقه اسارت و همسران و فرزندان آنان،
۳- هر یک از اعضای خانواده معطل شهدا، اسرا، مفقود الاثرها، جانبازان با درصد جانبازی بیست و پنج درصد و بالاتر، آزادگان (شامل همسران، فرزندان و والدین) معرفی شده از طرف بنیاد شهید و امور ایثارگران که فاقد مسکن بوده یا دارای مسکن نامناسب می باشند، از پرداخت هزینه های انشعاب آب و فاضلاب برای احداث یک واحد مسکونی بازبینای مفید تا یکصد و بیست مترمربع و بیست مترمربع تجاری برای یک بار معاف هستند. درخصوص جانبازان و آزادگان متوفی مشمول این بند که قبل از فوت از معافیت مذکور استفاده نکرده اند، این معافیت به همسران آنان که مسئولیت حضانت فرزندان جانباز و آزاده را عهده‌دار می باشند و یا به قیم قانونی، با ارائه مستندات قانونی، به نام فرزندان آنان اعطا می گردد. ضمناً درخصوص آزادگان و جانبازان متاهل متوفی که دارای فرزند نباشند، معافیت مذکور به همسر آنان ارائه می‌گردد.

۴- کلیه مساجد، مصلی‌ها، اماکن صرفاً مذهبی اقلیت های دینی مصرح در قانون اساسی و حوزه های علمیه شامل مراکز آموزشی، پژوهشی و اداری
این حکم شامل اماکن تجاری وابسته به آنها نیست.
۵- گلزارها و یادمان شهدا از پرداخت هزینه خدمات مربوط به آبرسانی طبق بودجه سنواتی معاف می باشند. انشعاب مذکور شامل مصارف غیر از گلزارها و یادمان شهدا نیست و در تعیین ظرفیت قراردادی انشعاب باید مصرف مورد نیاز متعارف و حداکثر امکان مدیریت مصرف در نظر گرفته شود.

۶- افراد دارای معلولیت، با ارائه معرفی نامه سازمان بهزیستی، از پرداخت هزینه های حق انشعاب آب و خدمات دفع فاضلاب منطبق با الگوی مسکن اعلامی وزارت راه و شهرسازی، معاف می باشند. این معافیت برای هر فرد دارای معلولیت صرفاً برای یک واحد مسکونی مجاز است.

۷- مدارس و خوابگاه های متاهلی که حداقل پنجاه درصد آن توسط خیرین ساخته می شود؛ تا پنجاه درصد تخفیف برای حق انشعاب، توسعه شبکه، حق وصل شمارشگر (کنتور) آب و فاضلاب برخوردار می باشند. انشعاب مذکور شامل مصارف غیر از مدارس و خوابگاه های متاهلی نیست و در تعیین ظرفیت قراردادی انشعاب باید مصرف مورد نیاز متعارف و حداکثر امکان مدیریت مصرف در نظر گرفته شود.

۸- خانواده های دارای سه فرزند زیر بیست سال مشمول تخفیف (۵۰) درصدی و خانواده های دارای حداقل چهار فرزند زیر بیست سال مشمول تخفیف هفتاد (۷۰) درصدی، برای یک بار، در کلیه هزینه های انشعابات تا متراژ یکصد و سی (۱۳۰) مترمربع زیربنای مفید در شهر تهران، دویست (۲۰۰) مترمربع زیربنای مفید در شهرهای بالای ابعاد هزار نفر و سیصد (۳۰۰) مترمربع زیربنای مفید برای سایر شهرها و روستاها خواهند بود.

قانون تسهیل تکالیف مودیان جهت اجرای «قانون پایانه‌های فروشگاه‌ی و سامانه مؤدیان» مشتمل بر ۱۰ ماده و یک تبصره است.
قانون تسهیل تکالیف مودیان جهت اجرای «قانون پایانه‌های فروشگاه‌ی و سامانه مؤدیان» مشتمل بر ۱۰ ماده و یک تبصره که گزارش آن توسط کمیسیون اقتصادی به صحن علنی تقدیم شده بود، پس از تصویب در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ بیست و سوم آبان‌ماه یک هزار و چهارصد و دو مجلس، در تاریخ ۱۴۰۲/۹/۱۶ به تأیید شورای نگهبان رسید.

ماده ۱- الزام مؤدیان به صدور صورتحساب الکترونیکی موضوع قانون پایانه‌های فروشگاه‌ی و سامانه مؤدیان مصوب ۱۳۹۸/۷/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی به ترتیب زیر انجام می‌شود:

۱- کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس و فرابورس شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و نیز سایر اشخاص حقوقی از تاریخ ۱۴۰۲/۷/۱،

۲- کلیه اشخاص باقیمانده از تاریخ ۱۴۰۲/۱/۱۰ تاریخ‌های مذکور در این ماده قطعی و غیر قابل تغییر است و در صورت هرگونه تخطی از رعایت آن‌ها مطابق قوانین مربوط با متخلفان برخورد می‌شود. به منظور رعایت مواعد زمانی موضوع بندهای (۱) و (۲) این ماده سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است به ازای هر ماه تأخیر نسبت به مواعد مزبور، به میزان پنج درصد (۵) و تا سقف پنجاه درصد (۵۰) از منابع اختصاصی سازمان امور مالیاتی کشور موضوع ماده (۲۱۷) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۷/۱۲/۳ را کاهش دهد. پس از اینکه سازمان امور مالیاتی کشور به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی امکان صدور و ارسال صورتحساب‌های الکترونیکی توسط کلیه مؤدیان را فراهم نمود، درصدهای کاهش یافته به حالت قبل باز میگردد.

تبصره - اشخاص حقوقی موضوع ماده (۱۶) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ مشمول بند (۲) این ماده می‌باشند.

ماده ۲- سازمان امور مالیاتی کشور می‌تواند تا پایان سال ۱۴۰۳ صد درصد (۱۰۰) جریمه‌های موضوع ماده (۲۲) قانون پایانه‌های فروشگاه‌ی و سامانه مؤدیان را مورد بخشودگی قرار دهد.

ماده ۳- تا پایان سال ۱۴۰۳ صورتحساب‌هایی که در سامانه مؤدیان صادر نشده است، قابل قبول می‌باشد. در این مدت سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است با استفاده از اطلاعات موجود در سامانه مؤدیان در پایان هر دوره، نسبت به تهیه اظهارنامه برای کلیه مؤدیان اقدام کند. پس از پایان هر دوره مؤدی یک ماه فرصت دارد تا با ثبت خریده‌ها و فروش‌هایی که صورتحساب‌های آن‌ها در سامانه مؤدیان صادر نشده است، اظهارنامه ارسال شده توسط سازمان را تکمیل و

از طریق سامانه مؤدیان به سازمان مسترد نماید. صورتحساب‌های الکترونیکی با رعایت ماده (۹) قانون پایانه‌های فروشگاه‌ی و سامانه مودیان مورد تأیید بوده و قابل رسیدگی نمی‌باشد.

ماده ۴- سازمان امور مالیاتی کشور موظف است مؤدیان مشمول قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۳۸۷ را که تا زمان تصویب این قانون فراخوان نشده‌اند، مطابق جدول زمان‌بندی که توسط رئیس سازمان مذکور پیشنهاد شده و به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارائی خواهد رسید، تا پایان سال ۱۴۰۳ به‌تدریج فراخوان نماید. مؤدیان موضوع این ماده تا زمانی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور فراخوان نشده باشند، مجاز به اخذ مالیات برارزش افزوده از خریداران نیستند. دریافت کننده مشمول جریمه تبصره (۲) بند «الف» ماده (۹) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال

۱۴۰۰ بوده و وجه دریافتی باید به پرداخت کننده مسترد شود. همچنین، مالیات بر ارزش افزوده پرداختی توسط این دسته از مؤدیان، مادامی که توسط سازمان امور مالیاتی کشور فراخوان نشده‌اند، به‌عنوان اعتبار مالیاتی برای آنان منظور نمی‌گردد.
ماده ۵- در ابتدای ماده (۲) قانون پایانه‌های فروشگاه‌ی و سامانه مودیان جمله «کلیه اشخاص مشمول مکلفند به ترتیبی که سازمان مقرر می‌کند، نسبت به ثبت نام در سامانه مودیان اقدام کنند» به جمله «سازمان مکلف است ظرف یک‌هفته از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این ماده نسبت به ثبت‌نام و عضویت کلیه مودیان در سامانه مؤدیان و تخصیص کارپوشه اختصاصی به آن‌ها اقدام نماید. همچنین سازمان موظف است حداکثر ظرف یک هفته پس از ثبت‌نام مودیان در نظام مالیاتی، نسبت به ثبت نام و عضویت و نیز تخصیص کارپوشه اختصاصی به آن‌ها در سامانه مؤدیان اقدام نماید. در صورت عدم اجرای حکم فوق توسط سازمان برای مودیانی که در نظام مالیاتی ثبت‌نام کرده‌اند، مشمول جرائم مربوط به عدم عضویت یا عدم ثبت نام در سامانه مودیان نمی‌شوند.» اصلاح می‌گردد.

ماده ۶- دو تبصره به عنوان تبصره‌های (۱) و (۳) به ماده (۵) قانون پایانه‌های فروشگاه‌ی و سامانه مودیان به‌شرح زیر الحاق می‌شود و عنوان تبصره این ماده به تبصره (۲) تغییر می‌یابد:

تبصره ۱- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است ظرف دو ماه، مطابق ساختار اعلامی توسط سازمان، به رسید پرداخت صادره توسط دستگاه‌های کارخوان و گزارش الکترونیکی دریافتی از درگاه‌های الکترونیکی پرداخت، شماره منحصر به فرد مالیاتی تخصیص دهد و آن را در رسید یا گزارش پرداخت مذکور درج نماید. همچنین بانک مرکزی جمهوری اسلامی موظف است اطلاعات رسید یا گزارش پرداخت هر روز را حداکثر تا پایان روز بعد به سامانه مؤدیان منتقل کند.

تبصره ۳- کلیه دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۲۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

آن‌ها کمتر از بیست و پنج برابر معافیت موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم باشد را از صدور صورتحساب الکترونیکی معاف نماید.
مأخذ محاسبه مالیات و عوارض مؤدیان مذکور با توجه به میزان فروش آن‌ها در هر دوره مالیاتی و ضریبی که توسط سازمان تعیین می‌شود، محاسبه و مالیات آن پس از کسر اعتبار قابل قبول دریافت می‌شود. ضریب مذکور بر اساس نوع کسب و کار، ترکیب اقلام خریداری‌شده مؤدی که در سامانه مؤدیان ثبت شده و با توجه به نرخ مالیات بر ارزش افزوده اقلام خریداری و فروخته شده مؤدی در چهارچوب آیین‌نامه اجرایی این ماده که ظرف یک‌ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن آن، توسط سازمان تهیه شده و به‌تصویب هیأت وزیران می‌رسد، محاسبه می‌گردد.

در صورت خرید سایر مؤدیان از مؤدیانی که از معافیت موضوع این ماده، استفاده می‌کنند خریدهای مذکور مبنای محاسبه اعتبار مالیاتی نمی‌باشد و به‌عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته نمی‌شود. همچنین مصرف‌کنندگان نهائی که از مؤدیان موضوع این ماده خرید کنند، مشمول حکم ماده (۱۸) این قانون نمی‌شوند. رسید دستگاه کارخوان بانکی یا درگاه پرداخت الکترونیکی گروه‌هایی از مؤدیان با میزان فروش سالانه بیشتر از نصاب موضوع این ماده، (با رعایت تبصره‌های (۱) و (۲) این ماده) از ابتدای دومین دوره بعد از اتمام دوره عبور فروش سالانه از میزان فوق صورتحساب الکترونیکی محسوب نمی‌شود.

تبصره ۱- به منظور ایجاد تسهیل برای مودیان مشمول این قانون، نصاب مذکور در این ماده در سال‌های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ به ترتیب ۱۵۰، ۱۰۰ و ۵۰ برابر معافیت موضوع ماده (۸۴) قانون مالیات‌های مستقیم تعیین می‌شود.

تبصره ۲- تا پایان سال ۱۴۰۴ رسید دستگاه کارخوان بانکی یا درگاه پرداخت الکترونیکی کلیه مؤدیانی که عرضه‌کننده کالا و خدمت واحد هستند یا کالاها و خدمات مورد عرضه آن‌ها مشمول نرخ مالیات بر ارزش افزوده یکسان می‌باشد، صورتحساب الکترونیکی محسوب می‌شود.

ماده ۹- متن زیر به انتهای تبصره (۲) ماده (۲۲) قانون پایانه‌های فروشگاه‌ی و سامانه مؤدیان اضافه می‌شود:

«چنانچه عدم انجام تکالیف موضوع این قانون، خارج از اختیار مؤدی باشد، سازمان مکلف است جرائم موضوع این ماده را مورد بخشودگی قرار دهد.»

ماده ۱۰- در فراز دوم ماده (۲۶) قانون پایانه‌های فروشگاه‌ی و سامانه مؤدیان، عبارت «به استثنای تعرفه صدور صورتحساب الکترونیکی» پس از عبارت «تعیین تعرفه‌ها» اضافه و یک‌تبصره به‌شرح زیر به آن الحاق می‌گردد:

تبصره- سازمان موظف است تعرفه خدمات شرکت‌های معتمد درخصوص صدور صورتحساب‌های الکترونیکی را مطابق تعرفه تعیین‌شده توسط شورای اقتصاد از محل وصولی‌های جاری مالیات بر ارزش افزوده پرداخت کند. بدین منظور حساب مخصوصی در خزانه‌داری کل کشور برای این امر ایجاد می‌شود و اعتبار لازم برای اجرای مفاد این امر به‌طور سالانه در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی شده و صددرصد (۱۰۰٪) آن تخصیص می‌یابد.

حکم این تبصره در خصوص تعرفه صدور صورتحساب الکترونیکی اشخاص از قبیل دفاتر ثبت اسناد رسمی و مراکز تعویض پلاک که موظفند به موجب این قانون اطلاعاتی غیر از اطلاعات خرید و فروش خود را در اختیار سازمان قرار دهند نیز جاری است. همچنین تا

پایان سال ۱۴۰۵ هزینه آموزش مؤدیان و فرهنگ‌سازی اجرای این قانون، از محل اعتبار این حکم قابل پرداخت می‌باشد.

سرمقاله

درخصوص معاملات

کمیسیون‌های ماده۱۰۰و ماده۷۷

سید بهادر بهادری حقوقدان

براساس ماده ۶ آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها مصوب ۴۶ کمیسیون مشترک قوه قانون‌گذاری وقت مقرر شده است که: «رسیدگی به پیشنهادهای مربوط به مناقصه یا مزایده به عهده هیأت عالی معاملات شهرداری مرکب از شهردار، رئیس امور مالی یا حسابداری شهرداری و یک نفر از افراد بصیر و مطلع در معامله مورد نظر به پیشنهاد شهردار و تأیید انجمن شهر خواهد بود» و برمبنای ماده ۷۷ قانون شهرداری نیز: «رفع هرگونه اختلاف بین مؤدی و شهرداری در مورد عوارض و بهای خدمات ارائه شده توسط شهرداری و سازمان‌های وابسته به آن به کمیسیونی مرکب از نمایندگان وزارت کشور و دادگستری و انجمن شهر ارجاع می‌شود.» و بر همین اساس اعضای کمیسیون‌های معاملات، مناقصات، مزایده‌ها، ماده ۱۰۰ و ماده ۷۷ قانون شهرداری به موجب حکم قانون‌گذار تعیین گردیده‌اند و هرگونه تغییر در اعضای کمیسیون‌های مذکور صرفاً در صلاحیت قانون‌گذار قرار خواهد داشت. در عین حال براساس تبصره ۱ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری اصلاحی مصوب سال ۱۳۵۲ مقرر شده است: «در مواردی ... که از لحاظ اصول شهرسازی یا فنی یا بهداشتی قلع تأسیسات و بناهای خلاف مشخصات مندرج در پروانه ضرورت داشته باشد یا بدون پروانه شهرداری ساختمان احداث یا شروع به احداث شده باشد، به تقاضای شهرداری موضوع در کمیسیون هایی مرکب از نماینده وزارت کشور به انتخاب وزیر کشور و یکی از قضات دادگستری به انتخاب وزیر دادگستری و یکی از اعضای انجمن شهر به انتخاب انجمن مطرح می‌شود.»

بنا به مراتب فوق الزامی نمودن حضور نماینده حراست شهرداری در کمیسیون‌های معاملات، مناقصات، مزایده‌ها، ماده ۱۰۰ و ماده ۷۷ قانون شهرداری است، مغایر با مولف قانونی مذکور می باشد.

یادداشت حقوقی

بخشودگی های

آب بها وکارمزد دفع فاضلاب

نگار کمال وکیل پایه یک دلدگستری

۱-فضاهای اصلی مساجد، حسینیه‌ها، مؤسسات قرائنی،دارالقرآن‌ها،

حوزه‌های علمیه، گلزارهای شهدا، امامزاده‌ها، خانه‌های عالم روستاها و اماکن مذهبی اقلیت های دینی مصرح در قانون اساسی از پرداخت هزینه مصارف ماهانه آب و دفع فاضلاب معاف می باشند. این حکم شامل اماکن تجاری وابسته به آنها نیست.

۲- کلیه گلزارها و یادمان شهدا در مکان هایی که تحت پوشش شهرداری ها و سازمان اوقاف و امور خیریه و وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی نیستند، از پرداخت هزینه آب مصرفی معاف می باشند.

۳- کلیه واحدهای آموزشی مدارس دولتی وزارت آموزش و پرورش از پرداخت هزینه های آب مصرفی تا سقف الگوی مصرف، معاف هستند.

۴- صورتحساب مشترکان تا سقف الگوی مصرف خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور، برابر صفر تعیین می‌گردد. تعرفه به نرخ صفر خانوارهای مذکور، بر اساس بعد خاتوار محاسبه می‌شود.

در معیت دادگاه اطفال و نوجوانان و در محل آن، شعبه ای از دادرسی عمومی و انقلاب با عنوان دادرسی ویژه نوجوانان به سرپرستی یکی از معاونان دادستان و با حضور یک یا چند بازپرس، تشکیل می‌شود. تحقیقات مقدماتی جرائم افراد پانزده تا هجده سال به جز جرائم موضوع مواد (۳۰۶) و (۳۴۰) این قانون که به طور مستقیم از سوی دادگاه صورت می‌گیرد، در این دادسرا به عمل می‌آید.

امارات صوری بودن معامله و قصد فرار از ادای دین

نزدیکی تاریخ محکومیت به پرداخت دین و تاریخ انتقال ملک، رابطه نزدیک سببی یا نسبی با منتقل الیه، اخذ وکالت بلاعزل از خریدار نسبت به عین مورد انتقال، از امارات و قرائن حاکی از صوری بودن معامله و قصد فرار از ادای دین است.

رأی دادگاه بدوی

در خصوص دعوی م. ز. به وکالت م. ظ. به طرفیت ۱- م. ز. ۲- م. ک. به وکالت م. س. به خواسته صدور حکم مبنی بر بطلان معامله صوری به قصد فرار از دین فی مابین خواندگان و نتیجتاً بطلان سند رسمی شماره ۴۵۵۸۸ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۰ دفترخانه... تهران شش دانگ یک دستگاه آپارتمان طبقه همکف و پارکینگ قطعه یک و انباری شماره یک جزء پلاک ثبتی ۳/۳۶۴۸۰ مفروز و مجزی شده از پلاک ۲۰۶۹۹ بخش ۱۲ تهران به انضمام خسارات دادرسی به استناد سند مالکیت و وکالت نامه رسمی ۴۵۶۱۴ مورخ ۱۳۹۱/۱۰/۲۲ دفترخانه... تهران محتویات پرونده کلاس ۹۱۰۳۲۰ شعبه ۲۴۱ دادگاه خانواده و محتویات پرونده ۱۸۲ حوزه ۸۵۳ شورای حل اختلاف مجتمع... تهران و دادنامه ۷۳۴-۱۳۹۱/۵/۱۸ شعبه ۲۴۱ دادگاه عمومی خانواده و پاسخ استعلام ثبتی ۳۲۵۵۱-۱۳۹۱/۵/۲۴ از اداره ثبت... تهران اجمالاً توضیح داده خوانده ردیف اول همسر دائمی وی است و تعداد ۵۰۰ سکه بهار آزادی بابت صدق وی بر ذمه او است و وی به موجب دادنامه ۷۳۴-۱۳۹۱/۵/۱۸ شعبه ۲۴۱ دادگاه عمومی حقوقی خانواده تهران طلب خود را از او مطالبه نموده و عاقبت ناگزیر به صدور اجرائیه شده، اما در جریان کار متوجه می‌شود خوانده تنها مایملک قابل دسترسی خود را که شش دانگ یک دستگاه آپارتمان و پارکینگ قطعه یک و انباری شماره یک بوده به موجب سند رسمی ۴۵۵۸۸ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۰ دفترخانه... تهران به خوانده ردیف دوم انتقال داده، و، چون عمل خواندگان معامله به قصد فرار از دین بوده و استیفای طلب مدنی مترتب به متمنع است؛ و توجهاً به اینکه خوانده ردیف اول با استحضار از موضوع دادرسی در جلسه دادگاه حاضر نشده اند و لایحه‌ای نیز ارسال نداشته و در قبال دعوی مطروحه و اصالت مستند ابرازی منسوب به خویش هیچ گونه ایراد و دفاعی به عمل نیاورده و دلیلی که برائت ذمه آن‌ها را مدلل بدارد به دادگاه ابراز و اقامه ننموده و عدم حضورشان تمکین به دعوی مستفاد و مستنبط تلقی، و، اما وکیل خوانده ردیف دوم با حضور در جلسه دادرسی در مقام دفاع بیان داشته عقد بیع به صورت واقعی منعقدشده و بر اساس اصالت الزوم بین طرفین معتبر است؛ و علت و جهت معامله و انتقال شش دانگ آپارتمان ناشی از تبدیل به احسن و خریداری ملک مشاع به تاریخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۵ واقع در شهرستان قم اعلام داشته است؛ و اعطاء وکالت نظر به نحوه و مواعد تعهدات قراردادی طرفین که تا تاریخ ۹۲/۳/۳۰ به طول می‌انجامد و خریداران جهت تضمین انجام تعهدات مبنی بر تهیه مقدمات سند رسمی وکالت مزبور را از خوانده ردیف دوم اخذ نموده اند. دادگاه با التفات به مدارک تقدیمی و مذاقه در محتویات پرونده و اینکه یکی از شرایط اساسی صحت معامله وفق بند ۴ ماده ۱۹۰ قانون مدنی مشروعیت جهت معامله است و جهت عبارت اوامری است که معامله کننده برای رسیدن به آن، معامله را انجام می‌دهد؛ و در معامله به قصد فرار از دین معامله کننده مدیون قصد انشاء معامله را دارد منتهی از آن جهت معامله می‌کند تا اموال خود را از دسترس بستانکاران خارج کند؛ و با توجه به حکومت قاعده لاضرر نسبت به قاعده تسلیط در موارد تعارض و از جمع ماده ۴ قانون نحوه اجرای محکومیت مالی مصوب ۱۳۷۷ و با استفاده از وحدت ملاک مادتين ۳۶۵ و ۲۱۸ و ۲۱۸ مکرر قانون مدنی و مستفاد از مواد ۵۰۰ و بند ۳ ماده ۴۲۳ قانون تجارت و تأیید اصل ۴۰ قانون اساسی مواد ۳۰ و ۱۳۲ قانون مدنی و رأی وحدت رویه شماره ۲۹۴-۱۳۳۷/۱۰/۲۵ دیوان

عالی کشور استنباط می‌شود چنانچه معامله‌ای به قصد فرار از دین واقع و دین مدیون به شخص ثالث در نظر دادگاه معلوم و محقق شود چنین معامله‌ای غیر نافذ و باطل خواهد بود. زیرا مبنای عدم نفوذ معامله به قصد فرار از دین انعکاس گونه‌ای حق عینی طلبکار نسبت به مال مورد معامله و پاسداری از حق عینی طلبکار نسبت به اموال مدیون است. دادگاه با التفات به مراتب مذکور ذمه خوانده ردیف اول در قبال زوجه از جهت مهریه مشغول بوده و تقدم طلب خواهان محرز و اموال باقیمانده برای ایفای دین مدیون کافی نبوده، و از سوی وکیل خوانده ردیف دوم ایراد و دفاع موجهی به عمل نیامده و مطالب و معاذیر عنوان شده از جانب وکیل خوانده ردیف دوم فاقد وجهات قانونی و مؤثر در مقام تشخیص نمی‌گردد. زیرا اولاً: ایجاد تکلیف و تعهد برای افراد لزوماً بایستی مبنای قانونی یا قراردادی داشته باشد. مستند ادعای وکیل خوانده ردیف دوم در خصوص تبدیل به احسن یک فقره مبیاعه نامه عادی مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۲۵ می‌باشد، که برخلاف ماده ۴۷ قانون ثبت تنظیم گردیده و مستنداً به ماده ۴۸ قانون ثبت در هیچ یک از ادارات و محاکم پذیرفته نخواهد شد و فاقد آثار قانونی مالکیت می‌باشد. ثانیاً: قطع نظر از عادی بودن، مبیع مشاعی و هنوز تکمیل و تفکیک و تنظیم سند و تحویل نشده و قسمت عمده از ثمن معامله آن هنوز تأدیه نشده، و تاریخ معامله مخدوش می‌باشد؛ که جملگی دلالت بر آن دارد قصد طرفین از تنظیم چنین مبیاعه نامه عادی واقعی جلوه دادن انتقال سند قطعی غیرمنتقول به شماره ۴۵۵۸۸ مورخ ۱۳۹۱/۱/۲۰ دفترخانه... تهران می‌باشد. ثالثاً: معقول و متعارف نیست که خوانده ردیف اول آپارتمان متنازع فیه را در قبال ثمن معامله مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۲۵ به جای اینکه سند آن را بنام ک. ز. منتقل کند بنام ف. ک. تنظیم نماید، و به علاوه بعد از انتقال رسمی از نامبرده وکالت بلاعزل و با کلیه اختیارات قانونی و حق هرگونه معاملات و دریافت ثمن و ... بنام خود بگیرد؛ و مدافعات وکیل خوانده ردیف اول مبنی بر اینکه اخذ وکالت بابت تضمین تنظیم سند رسمی معامله مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۲۵ بوده درخور پذیرش نمی‌باشد، زیرا معامله خوانده ردیف اول و م. ز. و ب. و. به عنوان خریدار با ک. ز. به عنوان فروشنده تنظیم شده و خوانده ردیف دوم تعهدی نسبت به آن ندارد و مضافاً قسمت عمده از ثمن معامله آن مقرر شده بعد از تنظیم سند پرداخت شود؛ و اگر مقرر باشد بابت تأدیه ثمن تضمین اخذ شود. چرا نسبت به وجه نقد تأدیه شده تضمینی اخذ نگردید؛ و اساساً با انعقاد عقد بیع مطابق ماده ۳۶۲ قانون مدنی مبیع مال مشتری و ثمن مال بایع و هرکدام مکلف است مالی را که به دیگری منتقل کرده به او تحویل نماید؛ و اخذ تضمین وجهات قانونی ندارد. بنا به مراتب و با توجه به طرفین معامله و رابطه نسبی فی مابین و وضعیت مالی نامناسب و شرایط و نحوه و میزان ثمن معامله و چگونگی تأدیه ثمن معامله مبین صوری و غیرواقعی بودن معامله بوده و ثبت رسمی آن جهت فرار از دین محرز و مسلم است؛ و با اثبات معامله به قصد فرار از دین دلیلی بر قانونی بودن وقوع عقد وکالت و عقد بیع به لحاظ عدم احراز شرایط اساسی صحت عقد مقرر در ماده ۱۹۰ قانون مدنی و اصالت مورد معامله و صحت آن وجود ندارد؛ و نظر به فقدان مشروعیت جهت معامله و ایجاب و قبول آن‌ها مبنی بر وقوع عقد؛ معامله مذکور شرعاً و قانوناً واقع نشده است؛ و از طرفی عقد بیع عقد تملیکی بوده که به موجب ماده ۳۳۹ قانون مدنی به محض وقوع به موجب بند ۱ ماده ۳۶۲ قانون مدنی مالکیت مشتری بر مبیع و بایع بر ثمن می‌باشد. درحالی که معامله‌ای صورت نگرفته است و پرداخت وجهی بابت ثمن معامله مقرون به دلایل اثباتی نمی‌باشد؛ و دلیلی بر انتقال قانونی فی مابین متعاملین مذکور ارائه نگردیده، و اینکه در مانحن فیه وجود چنین ناقلی به هر شکلی که باشد مشهود نیست؛ و به لحاظ فقد قصد و رضا و عدم احراز شرایط اساسی

رأی دادگاه تجدیدنظر استان

با توجه به اینکه تجدیدنظرخواهی خانم م. ک. با وکالت آقای ی. ح؛ و خانم س. ر. به طرفیت خانم م. ز. با وکالت آقای م. ظ. نسبت به دادنامه شماره ۱۰۱۸ مورخ ۹۱/۱۰/۳۰ شعبه ۱۸۵ دادگاه عمومی حقوقی تهران متضمن صدور حکم به بطلان معامله و سند انتقال شماره ۴۵۵۸۸ مورخ ۹۱/۱/۲۰ دفترخانه... تهران در مورد شش دانگ یک دستگاه آپارتمان طبقه هم کف جزء پلاک ثبتی ۳/۳۶۴۸۰ قطعه اول مفروز و مجزا شده از پلاک ثبتی ۲۰۶۹۹ بخش ۱۲ تهران فی مابین آقای م. ز. به عنوان فروشنده و تجدیدنظرخواه به عنوان خریدار متکی بر ایراد موجه و مدلل مؤثر در نقض و بی اعتباری دادنامه معترض عنه نمی‌باشد و با توجه به اینکه مدیونیت فروشنده به موجب سند رسمی نکاحیه در قبال تجدیدنظر خوانده محرز بوده و در زمان معامله زوجین دارای اختلاف شدیدی بوده اند و احکام کیفری استنادی مضبوط در پرونده به طور واضح گویای اختلاف اساسی بین زوجین می‌باشد و با توجه به اینکه فروش رسمی آپارتمان از سوی زوج به تجدیدنظرخواه که زن عمویش می‌باشد بدون دریافت ثمن و اخذ سند وکالت بلاعزل در رابطه با همان آپارتمان دو روز بعد از معامله از خریدار مؤید صوری بودن معامله می‌باشد و قرارداد عادی تنظیمی بین شوهر خریدار و فروشنده در رابطه با زمین مشاعی در قم به تاریخ مؤخر و درج آپارتمان میحوث عنه به عنوان بخشی از ثمن قرارداد عادی که به نظر جهت توجیه معامله رسمی و صحیح موجه دادن معامله باطل ارائه گردیده قابل اعتنا نمی‌باشد و با توجه به اینکه رأی دادگاه بدوی با بررسی اسناد و مدارک طرفین و موافق مقررات قانونی و با رعایت اصول دادرسی صادرشده، ازاین رو به تجویز ماده ۳۵۸ قانون آیین دادرسی مدنی، با رد اعتراض دادنامه تجدیدنظر خواسته تأیید و استوار می‌گردد. این رأی قطعی است.

تجدیدنظرخواهی آقای م. ز. با وکالت آقای م. ر. به طرفیت خانم م. ز. نسبت به دادنامه شماره ۱۲۳۴-۹۲/۱۲/۲۰ شعبه ۱۸۵ دادگاه عمومی حقوقی تهران که به موجب آن دادنامه غیابی شماره ۱۰۱۸-۹۱/۱۰/۳۰ آن دادگاه دایر بر بطلان معامله و سند انتقال شماره ۴۵۵۸۸ مورخ ۹۱/۱/۲۰ دفتر اسناد رسمی شماره... تهران در مورد شش دانگ یک واحد آپارتمان پلاک ۳/۳۶۴۸۰- اصلی بخش ۱۲ تهران که تجدیدنظرخواه عنوان فروشنده را داشته به جهت صوری بودن معامله، تأییدشده، وارد نیست با عنایت به استدلال منعکس در دادنامه شماره ۶۰۸-۹۲/۶/۳۱ این دادگاه تجدیدنظرخواهی حاوی ایراد موجه و دلیلی که مؤثر در نقض و تخدیش دادنامه تجدیدنظر خواسته نمی‌باشد و دادگاه به استناد ماده ۳۵۸ قانون آیین دادرسی مدنی تجدیدنظرخواهی را رد و دادنامه مذکور را تأیید می‌نماید این رأی قطعی است.

تبصره ۱- تحقیقات مقدماتی تمامی جرائم افراد زیر پانزده سال به طور مستقیم در دادگاه اطفال و نوجوانان به عمل می آید و دادگاه مذکور کلیه وظایفی را که طبق قانون بر عهده ضابطان دادگستری و دادسرا است انجام می دهد.

تبصره ۲- در جرائم مشهود، هر گاه مرتکب، طفل یا نوجوان باشد، ضابطان دادگستری مکلفند نسبت به حفظ آلات، ادوات، آثار، علائم و دلایل جرم اقدام نمایند، لکن اجازه تحقیقات مقدماتی از طفل یا نوجوان را ندارند و در صورت دستگیری وی، موظفند متهم را حسب مورد، فوری به دادسرا یا دادگاه اطفال و نوجوانان تحویل دهند. انقضای وقت اداری و نیز ایام تعطیل مانع از رجوع به دادسرا یا دادگاه اطفال و نوجوانان نیست.

تفاوت شرکت‌های مدیریت صادرات با شرکت‌های تجاری صادراتی

ادامه از صفحه اول:

شرکت‌های مدیریت صادرات واسطه‌های تخصصی هستند که به‌عنوان بخش صادرات خارجی برای چندین تولیدکننده غیررقیب خدمت می‌کنند. این شرکت‌ها به‌عنوان نمایندگان انحصاری مشتریان خود عمل می‌کنند و تمام جنبه‌های فروش و بازاریابی بین‌المللی را انجام می‌دهند. شرکت‌های مدیریت صادرات با ارائه تخصص، منابع و پشتیبانی موردنیاز برای ورود و گسترش موفقیت‌آمیز تولیدکنندگان به بازارهای خارجی، نقش مهمی در تسهیل تجارت دارند. تولیدکنندگان می‌توانند با مشارکت با شرکت‌های مدیریت صادرات از مزایای فراوانی بهره‌مند شوند. نخست، شرکت‌های مدیریت صادرات یک بخش از صادرات را به‌صورت کاملاً کاربردی و بدون هزینه‌های سربار و سرمایه‌گذاری مرتبط، با ایجاد یک واحد داخلی ارائه می‌کنند و به تولیدکنندگان اجازه می‌دهند تا بر شایستگی‌های اصلی خود تمرکز کنند و مدیریت صادرات و پیچیدگی‌های تجارت بین‌المللی را به شرکت‌های مدیریت صادرات بسپارند. دوم، شرکت‌های مدیریت صادرات دانش گسترده‌ای از بازارهای خارجی دارند و می‌توانند به‌طور مؤثر پیچیدگی‌های بازاریابی صادرات را هدایت کنند. آن‌ها تحقیقات بازار را به‌صورت کامل انجام می‌دهند، کانال‌های توزیع مناسب را شناسایی می‌کنند و استراتژی‌های تبلیغاتی هدفمند را در کنار حصول اطمینان از دسترسی تولیدکنندگان به مخاطبان هدف خود به‌طور مؤثر اجرا می‌کنند. سوم، شرکت‌های مدیریت صادرات اغلب تولیدکنندگان محصولات مرتبط را نمایندگی می‌کنند و آن‌ها را قادر می‌سازند از فرصت‌های تبلیغاتی متقابل و صرفه‌جویی در مقیاس استفاده کنند که منجر به کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل برای خریداران خارجی و افزایش رقابت کلی می‌شود. شرکت‌های مدیریت صادرات همچنین طیف وسیعی از عملکردها را برای حمایت از تلاش‌های صادراتی تولیدکنندگان انجام می‌دهند. آن‌ها تحقیقات جامع بازار را برای شناسایی بازارهای بالقوه و ارزیابی تقاضا برای محصولات خاص انجام می‌دهند و همچنین مناسب‌ترین کانال‌های توزیع را در هر بازار هدف با در نظر گرفتن عواملی مانند اندازه بازار، ترجیحات خریدار و الزامات نظارتی انتخاب می‌کنند. علاوه بر این، شرکت‌های مدیریت صادرات با استفاده از طیف وسیعی از کانال‌های بازاریابی، ازجمله تبلیغات، روابط عمومی و نمایشگاه‌های تجاری، استراتژی‌های تبلیغاتی مؤثری را متناسب با هر بازار ایجاد و اجرا می‌کنند. آن‌ها همچنین کل فرآیند فروش را، از تولید تا انجام سفارش و خدمات مشتری، مدیریت می‌کنند.

شرکت‌های مدیریت صادرات اغلب مسئولیت‌های مالی و ریسک‌های اعتباری مرتبط با فروش خارج از کشور را نیز بر عهده می‌گیرند و به تولیدکنندگان کمک مالی می‌کنند. آن‌ها همچنین تمام اسناد مربوط به صادرات و وظایف اداری را انجام می‌دهند و سهم تولیدکنندگان در این زمینه را به حداقل می‌رسانند. شرکت‌های مدیریت صادرات به‌ویژه برای بنگاه‌های کوچک و متوسط که فاقد منابع یا تخصص برای ایجاد دپارتمان‌های صادراتی خود هستند، سودمندند. با مشارکت با شرکت‌های مدیریت صادرات، بنگاه‌های کوچک و متوسط می‌توانند بدون سرمایه‌گذاری‌های اولیه و هزینه‌های مداوم موردنیاز برای عملیات داخلی، به بازارهای جهانی دسترسی پیدا کنند. شرکت‌های مدیریت صادرات به بنگاه‌های کوچک و متوسط، تخصص بسیار ارزشمندی در جهت‌یابی پیچیدگی‌های تجارت بین‌المللی ارائه می‌دهند و اطمینان حاصل می‌کنند که آن‌ها با مقررات مربوطه، تعرفه‌ها و رویه‌های گمرکی مطابقت دارند. آن‌ها همچنین به بنگاه‌های کوچک و متوسط کمک می‌کنند تا از اشتباهات پرهزینه اجتناب کنند و خطرات احتمالی مرتبط با فروش خارج از کشور را به حداقل برسانند. علاوه بر این، شرکت‌های مدیریت صادرات می‌توانند به بنگاه‌های کوچک و متوسط کمک کنند تا روابط قوی با شرکای خارج کشور، توزیع‌کنندگان و مشتریان ایجاد کنند و موفقیت بلندمدت را در بازارهای خارجی تسهیل کنند. به‌طور کلی، شرکت‌های مدیریت صادرات با ارائه تخصص، منابع و پشتیبانی موردنیاز برای ورود و گسترش موفقیت‌آمیز تولیدکنندگان به

بازارهای خارجی، به‌ویژه بنگاه‌های کوچک و متوسط، نقش حیاتی در تسهیل تجارت بین‌المللی ایفا می‌کنند. شرکت‌های مدیریت صادرات تولیدکنندگان را قادر می‌سازند تا در حین رسیدگی به پیچیدگی‌های تجارت بین‌المللی، ساده‌سازی فرآیندهای صادرات، کاهش ریسک‌ها و به حداکثر رساندن دسترسی جهانی، بر شایستگی‌های اصلی خود تمرکز کنند.

بنگاه‌های کوچک و متوسط با موانع و مشکلات مختلفی برای فعالیت در زمینه صادرات مواجه هستند. این موانع را می‌توان به سه دسته داخلی، خارجی و عملیاتی تقسیم کرد. موانع داخلی شامل نداشتن دانش کافی از بازارهای جهانی، عدم تمایل به حضور در بازار جهانی، غیرتخصصی بودن فعالیت‌های صادراتی و نداشتن توانایی و قابلیت‌های لازم است. موانع خارجی شامل نرخ ارز، بوروکراسی در سازمان‌ها و عدم حمایت دولت است. موانع عملیاتی نیز شامل تهیه اسناد صادراتی، تأخیر در پرداخت‌ها و محدودیت‌های حمل‌ونقل می‌شود. وجود این موانع باعث می‌شود که بسیاری از بنگاه‌های کوچک و متوسط از حضور در بازارهای صادراتی اجتناب کنند. شرکت‌های مدیریت صادرات با ارائه خدمات تخصصی می‌توانند به این شرکت‌ها کمک کنند تا این موانع را پشت‌سر بگذارند و از مزایای صادرات بهره‌مند شوند. مزایا استفاده از شرکت‌های مدیریت صادرات شامل کاهش ریسک و هزینه، صرفه‌جویی در زمان و دسترسی به بازارهای جدید است. معایب استفاده از این شرکت‌ها نیز می‌تواند شامل کاهش کنترل تولیدکننده بر عوامل مرتبط با صادرات محصولات، کاهش حاشیه سود و افزایش قیمت نهایی محصول باشد. شرکت‌های مدیریت صادرات باید تلاش کنند با ارائه خدماتی باکیفیت و مقرون‌به‌صرفه، اعتماد بنگاه‌های کوچک و متوسط را جلب کنند، همچنین این شرکت‌ها باید به تولیدکنندگان کمک کنند تا کنترل بیشتری بر عوامل مرتبط با صادرات محصولات خود داشته باشند.

شرکت‌های مدیریت صادرات می‌توانند به دو روش اصلی فعالیت کنند: بعضی از شرکت‌های مدیریت صادرات شبیه یک نمایندگی (Agent) عمل می‌کنند به‌طوری‌که در یک بازار حضور پیدا می‌کنند به دنبال جذب مشتریان خارجی هستند ولی با نام خود صادرکننده اصلی فعالیت می‌کنند. فاکتورها به نام خود تولیدکننده صادر می‌شود و به تولیدکننده در تمامی مراحل و جزئیات انجام صادرات کمک می‌کند، در این حالت صادرکننده خود ریسک عدم پرداخت پول را می‌پذیرد و ممکن است قیمت را به تولیدکننده پیشنهاد دهد ولی در این حالت تصمیم و قیمت نهایی توسط تولیدکننده گرفته می‌شود. در سایر موارد شرکت‌های مدیریت صادرات همانند یک توزیع‌کننده عمل می‌کنند. در اغلب موارد شرکت مدیریت صادرات به‌مثابه یک توزیع‌کننده انحصاری می‌باشد به‌طوری‌که محصول را از تولیدکننده با یک قیمت ثابت و توافقی می‌خرد و سپس به مشتری خارجی با قیمت موردنظر خودش می‌فروشد. در این حالت شرکت مدیریت صادرات خود مسئول صدور فاکتور و پذیرش ریسک عدم پرداخت می‌باشد. در این موارد تولیدکننده هیچ کنترلی بر قیمت صادراتی ندارد حتی ممکن است مشتری خارجی را نیز نشناسد.

۲) شرکت‌های تجاری صادراتی

شرکت‌های مدیریت صادرات نباید با شرکت‌های تجاری صادراتی (Export Trading Companies) که معمولاً به دنبال پیدا کردن مشتریان خارجی هستند و هیچ تعهدی به صادرکننده خاصی ندارند اشتباه شوند. تعهد در قبال حفظ رابطه بلندمدت با تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان ماهیت شرکت مدیریت صادرات را از سایر واحدهای تجاری متمایز می‌نماید. به‌عنوان بخشی از این تعهد شرکت‌های مدیریت صادرات در زمینه ارتقای ارزش‌افزوده می‌کوشند که این خود یعنی زمینه‌های غیر از بازاریابی بین‌المللی را نیز پوشش می‌دهند. شرکت مدیریت صادرات خدمات را در راستای شناسایی و انگیزش تقاضای بازارهای بین‌المللی (Transaction-creating Activities) و همچنین نحوه پردازش و پاسخ صحیح به تقاضای بازارهای خارجی (Physical Fulfillment Activities) و به عبارتی تسهیل

تجارت خارجی به بنگاه‌های تولیدی - صادراتی ارائه می‌دهد که در نتیجه بنگاه‌های اقتصادی از ورود به بازارهای جهانی منتفع می‌شوند و شرکت مدیریت صادرات هم از ایجاد رابطه بلندمدت بین صادرکننده و خریدار سود می‌برد و حاصل آن برای کشور هم نیل به یکی از اهداف مهم توسعه یعنی توسعه صادرات غیرنفتی می‌باشد.

معاونت بررسی‌های اتاق بازرگانی تهران در گزارش خود آورده است که شرکت تجاری صادراتی مانند یک اتحاد تجاری است که به بنگاه‌ها کمک می‌کند محصولات و خدمات خود را به بازارهای خارجی بفروشند. این نوع شرکت‌ها به‌عنوان واسطه بین بنگاه‌ها و خریداران بین‌المللی عمل می‌کنند و خدمات پشتیبانی را ارائه می‌دهند که مدیریت آن‌ها برای بنگاه‌ها دشوار یا هزینه‌بر است. شرکت‌های تجاری صادراتی می‌توانند به بنگاه‌ها کمک کنند تا با پیچیدگی‌های تجارت بین‌المللی، ازجمله یافتن مشتریان، درک قوانین و مقررات مختلف و مدیریت لجستیک، به‌راحتی دست‌وپنجه نرم کنند. در ازای این خدمات، شرکت‌های تجاری صادراتی اغلب از فروش‌هایی که ایجاد می‌کنند، کمیسیون می‌گیرند. شرکت‌های تجاری صادراتی می‌توانند توسط گروهی از بنگاه‌ها تشکیل شوند که همگی محصولات مشابهی تولید می‌کنند یا بنگاه‌هایی که در صنایع مختلف فعالیت می‌کنند اما دارای نقاط قوت مکمل هستند. به‌عنوان مثال، یک شرکت تجاری صادراتی ممکن است توسط گروهی از تولیدکنندگان مبل‌مان تشکیل شود که می‌خواهند هزینه ارسال فروش به اروپا را به اشتراک بگذارند یا یک شرکت تجاری صادراتی ممکن است توسط یک سازنده قطعات الکترونیکی و یک شرکت متخصص در حمل‌ونقل و ترخیص کالا از گمرک تشکیل شود. مزایای استفاده از شرکت‌های تجاری صادراتی شامل کاهش ریسک تعهدات ضدتراست (Antitrust)، دسترسی به بازارهای خارجی، تأمین مالی و مدیریت لجستیک می‌شود.

روشن‌ساز کلام

فتح بازارهای صادراتی تنها نیازمند سطح مناسب تولید و کیفیت بالا نیست و بازاریابی نیز می‌خواهد. در عرف جهان و در نمونه کشورهای موفق، شرکت‌هایی مجزا از تولیدکنندگان وجود دارند که کار بازاریابی بین‌المللی و دیگر جنبه‌های فروش را بر عهده‌دارند. شرکت‌های مدیریت صادرات به شکل انحصاری عملیات تشخیص و گسترش بازار شرکت‌ها به‌ویژه صادرکنندگان و تولیدکنندگان کوچک و متوسط را برعهده می‌گیرند. بنگاه‌های کوچک و متوسط با موانع و مشکلات مختلفی برای فعالیت در زمینه صادرات مواجه هستند. از همین رو این شرکت‌ها طیف وسیعی از فعالیت‌ها ازجمله تبلیغات، روابط عمومی و نمایشگاه‌های تجاری و استراتژی‌های تبلیغاتی مؤثر را متناسب با هر بازار ایجاد و اجرا می‌کنند. این شرکت‌ها نمونه‌هایی موفق در کشورهای بزرگ صادرکننده نظیر ایالات متحده و ژاپن دارند. عمر این شرکت‌ها در ژاپن به ۶۰۰ سال می‌رسد و شکل مدرن آن‌ها در مقایسه با ایالات متحده بیشتر دولتی است. همچنین این شرکت‌ها در ژاپن ابعادی بزرگ دارند؛ درحالی‌که در آمریکا عمدتاً شرکت‌هایی با اندازه کوچک به شمار می‌آیند. در ایران تنها ۱۶ شرکت مدیریت صادرات فعالیت دارند که هیچ‌کدام نیز بر اساس رتبه‌بندی سازمان توسعه تجارت در رتبه A قرار نمی‌گیرند.

در ایران، سازمان توسعه تجارت ایران، شرکت‌های مدیریت صادرات را در چهار سطح رتبه‌بندی می‌کند. رتبه‌بندی شرکت‌های مدیریت صادرات به تولیدکنندگان کمک می‌کند تا شرکت‌های باتجربه و متخصص را برای همکاری انتخاب کنند. به‌طور کلی در سال ۱۴۰۲ تعداد ۱۶ شرکت مدیریت صادرات در ایران مورد تأیید سازمان توسعه تجارت بوده است که از این تعداد هیچ‌کدام دارای رتبه (A) نیستند. از ۱۶ شرکت موجود، ۱۱ شرکت دارای رتبه (D) موافقت اولیه، ۴ شرکت دارای رتبه (C) مبتدی و ۱ شرکت نیز در رتبه (B) فعال قرار دارد. عمده تمرکز این شرکت‌ها بر صادرات مواد غذایی، پتروشیمی و مصالح ساختمانی بوده است و کشورهای عراق، پاکستان، روسیه و امارات متحده عربی عمده مقاصد صادراتی این شرکت‌ها را تشکیل می‌دهند.

راهبردهای پیشگیری از جرم سرقت

عدالت کیفری وجود دارد.

از نظر وی، سازوکارهای مستقیم شامل: ناتوان‌سازی، بازدارندگی خاص، بازدارندگی عام، عدالت ترمیمی و خنثی‌سازی است. سازوکارهای غیرمستقیم شامل: همکاری در اجرای راهبرد سرکوب، تحکیم همکاری در ارائه اطلاعات و تخصص، اعمال نفوذ در راستای پیشگیری از جرم، ارائه خدمات به بزه‌دیدگان و انگیزش بزه‌کاران به اصلاح و درمان است.

یافته‌های پژوهش‌های علمی در زمینه راهکارهای موثر پیشگیری از جرم سرقت

طبق یافته‌های برخی پژوهش‌ها، شناخت دلایل ارتکاب سرقت، می‌تواند در وهله اول به پیشگیری از سرقت کمک کند و در وهله دوم با ارائه مجموعه آموزش‌ها، آگاهی‌سازی اجتماعی و برنامه‌ریزی و طراحی صحیح شهری براساس نتایج بی‌نظمی فیزیکی و کنترل اجتماعی، موجب منفع‌سازی کانون‌های جرم‌خیز شده و اقدامات پلیس را موثر گرداند.

طبق نتایج پژوهشی در حوزه پیشگیری اجتماعی، مواردی مانند: آگاه‌سازی شهروندان، شناسایی مال‌خرا و برخورد با آن‌ها، آموزش مناسب و روزآمد به نیروهای گشتی، در دسترس قرار نگرفتن اموال، نظارت بر ساخت و ساز مناسب محیط‌های شهری، نصب دوربین و تجهیزات پایش تصویر و بازسازی بافت‌های فرسوده، کنترل مجرمین حرفه‌ای و شناسنامه‌دار کردن آن‌ها و تشدید مجازات بازدارنده از عوامل بازدارنده موثر است.

همچنین، در پژوهشی با بررسی برخی پرونده‌های سرقتی تهران، در تعیین راهبردهای پیشگیری از جرم سرقت شهر تهران این نتایج به دست آمده است:

-مهم‌ترین راهبردهای پیشگیری از جرم سرقت در شهر تهران مبتنی بر معیارهای قانونی، علمی، وظیفه‌ای (ساختاری و ماهیتی) و مشارکتی نقش‌های حقیقی و حقوقی با محوریت پیشگیری اجتماعی، وضعی و کیفری شناخته شده است.

-نقش‌های حقیقی و حقوقی با قابلیت فعالیت پیشگیری اجتماعی در اولویت نخست، پیشگیری وضعی در جایگاه دوم، ترکیب پیشگیری اجتماعی و وضعی در جایگاه سوم و پیشگیری کیفری در جایگاه چهارم اجرای راهبردهای پیشگیری از سرقت است.

از منظر خبرگان و کارشناسان، راهبردهای پیشگیری کیفری در اولویت آخر قرار دارد و به نوعی با مفهوم مضیق پیشگیری از جرم که اقدامات کیفری را اساساً در زمره رویه‌های پیشگیری از جرم محسوب نمی‌کند همخوانی دارد.

از نظر پژوهشگران، هیچ نقش حقیقی و یا حقوقی (دولتی و غیر دولتی) را نمی‌توان یافت که نقش او در قالب فعالیت‌های، علمی، قانونی، مشارکتی و ... در پیشگیری از جرم بی‌اثر باشد. در این راستا وزارت آموزش و پرورش، وزارت راه و شهرسازی و قوه قضاییه بیشترین نقش را در پیشگیری اجتماعی، وضعی و کیفری دارند.

بر اساس مطالعات انجام شده: همه شهروندان، چهره‌های برجسته ملی، مذهبی، هنری و معتمدین محلی، کسبه، معلمان، اساتید دانشگاه و ... به عنوان نقش‌های حقیقی در حوزه‌های مختلفی آموزشی و نظارتی می‌توانند عملکرد موثری در پیشگیری از وقوع جرم سرقت داشته باشند؛ بنابراین آحاد شهروندان، اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها، سازمان‌های مردم‌نهاد و ... به‌عنوان یکی از بازیگران و کنش‌گران مقوله پیشگیری از وقوع جرم می‌توانند نقش بسزایی در ارائه طرح‌ها و برنامه‌های نوین پیشگیری از جرم سرقت داشته باشند. نتایج تحقیقات نشان می‌دهد مشارکت سایر نقش‌ها (مخصوصاً شهروندان و سازمان‌های مردم‌نهاد) در امر پیشگیری از سرقت کم شده و در برابر مطالبه‌گری از دستگاه عدالت کیفری افزایش یافته است. وقتی نظام عدالت کیفری هیچ مطالبه‌ای از سایر نقش‌های حقیقی و حقوقی (دولتی و غیردولتی) نداشته باشد، به‌تدریج میزان مشارکت سایر نقش‌ها، مخصوصاً شهروندان و سازمان‌های مردم‌نهاد در امر پیشگیری از سرقت کم شده و روحیه مطالبه‌گری از سیستم عدالت کیفری در مقوله پیشگیری از جرم سرقت در آن‌ها افزایش می‌یابد.

پیشگیری اجتماعی از جرم

از یک دیدگاه کلی، جرم، رفتاری است مخالف نظم اجتماعی که مرتکب آن را در معرض مجازات یا اقدامات تأمینی (تربیتی، مراقبتی و درمانی) قرار می‌دهد.

جرم، در واقع سازه‌ای اجتماعی است که بر نقض ارزش‌های مشترک جامعه توسط یک فرد یا گروه دلالت دارد.

طبق نظر متخصصان، مبارزه با جرم، منوط به شناخت عوامل جرم‌زاست؛ بنابراین با از بین بردن این عوامل و کاهش اثرات آن‌ها می‌توان از بروز جرایم پیشگیری نموده و یا حداقل از میزان آن‌ها کاست.

«پیشگیری اجتماعی جرم»، مجموعه تدابیر و اقداماتی است که هدف آن حذف یا کاهش عوامل اجتماعی زمینه‌ساز جرم و ایجاد یا تقویت عوامل اجتماعی بازدارنده از جرم است.

پیشگیری حاصل تجربیات پیشگیرانه مددکاران اجتماعی در زمینه مبارزه با ناسازگاری محیطی بزه‌کار و بدون مداخله بخش‌های پلیس و دادگستری بوده است.

پیشگیری وضعی از جرم

سه رأس مثلث ایجاد جرم عبارتند از: بزه‌کار، بزه‌دیده و موقعیت یا وضعیت. پیشگیری اجتماعی به‌تنهایی کاستی‌هایی دارد که باید در کنار آن ملاحظات دیگری به‌کار گرفته شود تا علی‌رغم وجود مجرمین و متخلفان بالقوه، فرصت رویارویی آن‌ها با اهداف مجرمانه به‌وجود نیاید. پیشگیری وضعی از جرم، در تعریفی افزایش زحمت و خطر انجام بزه برای بزه‌کار با پتانسیل بالقوه، از طریق انجام اقداماتی مانند: مشکل کردن دستیابی به سوژه، نظارت و کنترل دستیابی و کاستن انتفاع از جرم است.

هدف پیشگیری وضعی، کاهش جرم از طریق نظارت، اعمال مدیریت و بهینه‌سازی محیط فیزیکی است.

پیشگیری کیفری از جرم

برخی به طور سنتی، رسالت سیستم عدالت کیفری را سزادهی بزه‌کاران و اجرای عدالت می‌دانند، اما گروهی دیگر، در کنار اجرای عدالت معتقد به فایده‌گرایی هستند و معتقدند سیستم عدالت کیفری علاوه بر اجرای عدالت، باید هدف پیشگیری و کاهش جرم را نیز دنبال کند به همین جهت، قانون اساسی کشور ما نیز پیشگیری از جرم را از جمله وظایف قوه قضاییه و سیستم عدالت کیفری قرار داده است.

پیشگیری کیفری از جرم، مجموعه تدابیر و اقداماتی است که از طریق اجزای سیستم عدالت کیفری برای حذف یا کاهش خطر وقوع جرم انجام می‌شود.

چهار روش اصلی در پیشگیری کیفری عبارتند از: افزایش نظم حقوقی در جامعه، ارتقای اثربخشی پیشگیرانه آرا و احکام قضایی، ارتقای اثربخشی پیشگیرانه قوانین و مقررات و کاهش جمعیت کیفری زندان‌ها.

یکی از صاحب‌نظران این حوزه، معتقد است ۵ راهکار مستقیم و ۵ راهکار غیرمستقیم برای پیشگیری کیفری با مدیریت نهادهای

راهبردهای پیشگیری از جرم سرقت با محوریت پیشگیری اجتماعی، وضعی و کیفری شناخته می‌شود.

جرم سرقت از جمله جرایمی است که رئیس قوه قضاییه بارها و در جلسات مختلف به مقابله با آن از طریق همکاری دستگاه‌های مسئول، تأکید کرده است. در همین رابطه، پژوهش‌ها و تحقیقات علمی متعددی در رابطه با عوامل بازدارنده جرم سرقت منتشر شده است. در این مطلب به بیان برخی از یافته‌های علمی در زمینه مقابله با جرم سرقت خواهیم پرداخت.

پیشگیری از جرم به چه معناست؟

وقوع جرم پدیده‌ای جهانی است و نمی‌توان صرفاً با استفاده از ابزارهای کیفری مانند: جرم‌انگاری‌های متعدد، وضع مجازات‌های کیفری و ... آمیدی به پیشگیری از وقوع یا کاهش نرخ جرم و آسیب‌های اجتماعی داشت.

پیشگیری بر اساس مفهوم عام آن، انجام هر اقدامی است که علیه جرم صورت گیرد و آن را کاهش دهد؛ طبق ماده یک قانون پیشگیری از جرم (۱۳۹۴): پیشگیری از وقوع جرم، عبارت است از پیش‌بینی، شناسایی و ارزیابی خطر وقوع جرم و اتخاذ تدابیر و اقدامات لازم برای از میان بردن یا کاهش آن.

در قانون پیشگیری از وقوع جرم، مشارکت همه قوا و دستگاه‌ها و مشارکت مردم در امر پیشگیری پیش‌بینی شده است؛ چرا که در پیشگیری از جرایم مختلف و گاه بسیار آسیب‌زا به جامعه، یک قوه قضاییه و یا یک دستگاه انتظامی به تنهایی نمی‌تواند موفق باشد.

مقام معظم رهبری، در بیانات خود در رابطه با پیشگیری از جرم فرموده‌اند: «همه دستگاه‌ها موظفند در جهت پیشگیری از وقوع جرم با قوه قضاییه همکاری کنند»

طبق ماده ۳ قانون پیشگیری از وقوع جرم، تقسیم کار، تعیین راهبردها و سیاست‌های اجرایی و هماهنگی دستگاه‌های مسئول، تأثیر مهمی در پیشگیری از جرم دارد.

یکی از دلایل اصلی موفقیت در این زمینه، همکاری و هماهنگی سه قوه تصمیم‌ساز (قوه مقننه)، تصمیم‌گیر (قوه مجریه) و ناظر (قوه قضاییه) در تأیید مصوبات شورای عالی پیشگیری از جرم برای اجرایی شدن است.

رویکرد پیشگیری چندنهادی در مقایسه با مداخله تک‌نهادی از این فرض استنباط شده است که هر نهادی به نوبه خود در زنجیره وسیع پیشگیری از جرایم نقش دارد. به‌نظر می‌رسد برای تحقق رویکرد چند نهادی در ایران باید هماهنگی لازم و راهبردهایی مشخص و مشترک میان نقش‌های درگیر در موضوع پیشگیری، صورت گیرد. رویکرد چندنهادی در پیشگیری از جرم در قالب نقش‌های حقیقی و حقوقی، به نحوی است که فعالیت سازمان‌های دولتی، غیردولتی و مشارکت آحاد جامعه را در کنار یکدیگر الزامی می‌کند.

البته در میان این نقش‌ها، فعالیت سازمان‌های دولتی آن هم به دلیل انتظار بالای مردم از بدنه دولت خود به طور مجزا شایسته بررسی است؛ زیرا عموماً وظایف دولتی این نهادها به نحوی است که یا به طور خاص وظیفه پیشگیری بر عهده آن‌ها نهاده شده است و یا وظایف آن‌ها به طور غیرمستقیم به پیشگیری از وقوع جرم منتهی می‌شود.

نقش سازمان‌های غیردولتی در آموزش و کارکرد آموزشی پیشگیری از وقوع جرم، کارکردی نظارتی است. این سازمان‌ها به دو دسته، سازمان‌های سنتی که ریشه در فرهنگ و باورهای ملی و مذهبی با کارکرد فرهنگی دارند و سازمان‌های نوین که هویت و اساسنامه مشخص با رویکردهای جدیدی از جمله پیشگیری از وقوع جرم دارند در نظر گرفته شده است.

همچنین این سازمان‌ها به‌منظور بازپذیری اجتماعی بزه‌کاران می‌توانند از قابلیت نهادهای مردمی برای جلوگیری از تکرار جرم استفاده کنند. این نهادهای مردمی و محلی نقش انکارناپذیری در پیشگیری از جرم دارند که سازوکارهای شایسته برای مشارکت آن‌ها پیش‌بینی نشده است. مشارکت نهادهای مردم‌نهاد، جامعه و حتی اساتید دانشگاه نیز در این قانون متناسب با نقش آن‌ها باید پیش‌بینی شود.